

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Bérmertelen levelek
csak ismert kezekből
fogadtatnak el.
A kéziratok nem adatnak
vissza.

A nyílt-térben minden
három hasábos garmond-
sor díjja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi közlöny.

MEGJELEN HETENKINT EGYSZER.

Hirdetési díj:

A hirdetéseknek minden
egy szö után 2 kr. fi-
zetendő.

Terjedelmes hirdetések
többszöri beiktatása,
kedvezőbb feltételek
alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás
után kincstári illeték
30 kr.

Az iparos-osztály anyagi, erkölcsi és politikai helyzete.

— Heyduk Ambrustól. —

[Folytatás.]

A megterhelt s tulesigazott munkás s áldozatkész népek mégis talán már joga lehet követelni: hogy végre valahára a közigazgatás s igazságszolgáltatás terén uralkodó, de tarthatatlan állapotok mielőbb megszüntetessenek, az adóterhek a munkatermeléshez képest arányosításának, a pénzforgalom megkönnyíttessék, s hogy az általános hitelviszonyok nemzeti irányban javíttassanak. Ugyhiszük továbbá, miszerint az ország népe méltán követelheti: hogy az üzleti élet forgalmi terén a jogbiztonság kegyeletesen ápolassék; a protectió útján az ország anyagi és szellemi hátrányára divó vérszerinti, de mégis képtelen s a nép zsebéből megjutalmazott kortes barátok elhelyezése megszüntetessék; hogy a szabadverseny az állam mint legnagyobb munkaadó által mielőbb érvényesíttessék; követelheti: a hazai ipar és kereskedelem önállósított fejlesztésére célzó korszerűbb hiteltörvények alkotását és a létező alkalmoszerűnek bizonyult törvényeknek pártatlan, értelmes és szigorú végrehajtását; valamint hitel-, pénz- s vámszerződéseink, nemzeti iránybani átalakítását s függetlenítését. De képes lehet-e a népvényen méltányos és jogos követelményeinek törvényes alapot szerezni: ha nem szakít a multtal s a multak kétes irányba haladó képviselőivel? Sőt viszont, kérdjük: hajlandók lehetnek-e a multak elemei, azon férfiak, kik eddig az állami zavarok előidézőinek tartattak, feláldozni saját önérdekü intentiojukat, felejteni multjuk tévedéseit, hogy ezentul kizárólag s önzéstelenül, a közös haza s ezen népért munkálkodjanak, mely őket egyénileg nagygyá lenni segítette?

Ezt nem hihetjük.

A jövő érdekében, mindenek előtt a multtal kell szakítanunk, s a munkásosztálynak oda kell hogy törekedjék: miszerint a törvényhozásban más emberek foglalhassanak helyet; iparkodniok kell: miszerint a polgári középosztály gyakorlatilag s elméletileg képesített egyénei már a közlő országgyűlésen elegendő számmal széket nyerjenek, hogy nemcsak a politika, de az „ipar s kereskedelem“ valamint a „mezőgazdaság“ értelmiségének polgári képviselői szintén részt vehessenek a törvényhozásban, hogy ott szakavatott s fáradhatlan tevékenységüket: küldöik s az egész ország javára a nemzet anyagi érdekü feladatainak megoldására irányozhassák.

Ez érdekek mikénti megoldására az eddigi képviselet — tisztelet az egyes fáradhatatlan s valódi nagy hazafiak kivételének, — vagy nem bírt eléggé jó szándékkal, vagy pedig tunya s képtelen volt a valódi és igaz munkásságra. De midőn azt tanácsoljuk, hogy anyagi jövőnk biztonsága érdekében szakítsunk a multak képviselőivel, s hogy létünk megszilárdulhatását eszközözendő, inkább bizzuk a jövő feletti törvényes intézkedések eldöntését saját polgári s munkás elemeinkre: ezzel teljességgel nem akarjuk azt mondani, hogy a közkövetelmények megfigyelése nélkül mindenáron válasszunk képviselőnek kereskedőt! vagy hogy válasszunk iparost!

Hiszzen már megmondta azt a független szellemű s demokratikus irányu „Abauj-kassai közlöny“ derék szerkesztője, miszerint ahog valaki képviselő lehessen, a szaktudományok mellet kell

még más valami is; „kell még egy kis jellem; politikai s magánjellem; kell egy kis bizalom, egy kevés képzettség, nem megvetendő vagyonság, akarat s elszántság.“

A magyar munkásosztály jellemzésére — egy demokratikus s több más szabadelvű lapoktól — vonatkozó czélzatát fájókebellet emlitjük itt fel, mert mégis talán: az 1526-ik augusztus hó 29-diki mohácsi véstől — az 1810-dik évi szatmári békekötés közbejöttével, az 1849-dik évi muszka bevezetés s világi fegyver letételeig; továbbá az 1861-dik évi egy szavazat kisebbségben levő határozati párt alakulásától Magyarország történelmében új korszakot jelző 1875-diki hirhedi fuzióig; a polgári s munkásosztály, a nemzetnek e nagyzóme volt az, melynek soraiból a legcsekélyebb számban sem jegyzett fel a történelem jellemtelen elvtagadókat, avagy égbekiáltó bünt, az elkövetett honarulás miatt.

Szabadjon tehát hinnünk, hogy daczára a képviselői kellekek erős színezésének, lehetnek oly iparos s kereskedők is, kik a szakavatottság mellett, birnak mindazon kellekekkel, melyekkel a képviselőnek birni szükségeltetik; sőt a szilárd politikai s magánjellem tekintetében is szabadjon reménylenünk, hogy vannak oly képzett munkásaink, kiknek fejét: egy különböző jellegű tanácsosi állás, rang, czim, érdemjel vagy ha éppen más nem juthatott: egy katasteri biztosság, esetleg egy diplomatiái képzés s ebéd, valóban nem zavarná meg annyira, hogy politikai hitvallását megtagadja, multját beszenyyezze, vagy pedig magát egy önkarat nélkül szavazó eszköznek alacsonyítsa le oly kezekben, kik a haza jövőjének valódi jóléte iránt teljes őszinteséggel soha sem viseltettek.

[Folyt. következik.]

Sátoralja-Ujhely, 1875. augusztus 25.

Folyó hó 14. és 15-ik napján tartotta meg a szomszédos miskolci önkéntes tűzoltó-egylet zászlószentelési ünnepélyét, mely — a tűzoltó-ügy általános érdekességétől eltekintve — minket sátoralja-ujhelyiek is közelről érdekel, mennyiben az ünnepélyen a mi tűzoltó-egyletünk is képviselve volt, s a tapasztaltaknak saját körében sok hasznát veheti.

A miskolci önkéntes tűzoltó-egylet szinte sok nehézség, közöny s előítélet elleni küzdelmek után 1874. januárhóban alakult; bár sok ügybarát buzgótt alakítása körül, főérdeme ez Szombathy József első alparancsnok, Martin Károly főparancsnok s Farkas Károly városi polgármester uraknak, kiknek erélyes buzgalmuk megnyerték az ügynek a város értelmiségét, s ügyes vezetésük mellett az egylet rövid másfélévi működése alatt a fejlődés oly magas fokára jutott, hogy jelenleg mind felszerelésére, mind tagjainak kiképezésére, az egy budapesti ö. tűzoltó-egyletet kivéve, a versenyt minden más hazai hasonegylettelekkel előnyvel kiállja.

Rövid működése alatt 70-nél több tüzeset próbált meg életrelvőségét, s annyiszor mennyiszor diadallal működött; elannyira, hogy az elébb alakulása alkalmával felburjánzott ellenszenv, sőt szinkulása alkalmával ment ellenséges indulat nemcsak tén a tettelegességig ment ellenséges indulat nemcsak teljesen eltűnt, hanem most épen az elébb ellenséges állást foglalt alsóbb osztályiak is előszeretettel viseltetnek iránta, s áldják sikerdús működését.

Az egyletnek jelenleg 89 működő tagja van; alapító- s pártoló-tagjainak száma pedig a 400-at haladja; — mely utóbbi taglétszámmal s különösen a város lelkes polgármestere s ez által a város közönsége kiváló érdeklődésének köszönhető hogy az egylet műszaki felszerelése gazdagnak mondható.

Rendelkezik ezen egylet a város-majorban örtanyával, szertárral, istállókkal s mászoházzal, s ezenkívül a „Korona“ vendéglőben fegy elügyelői helyiséggel. — Mindezek teljes kényelemmel s minden

szükségletekkel vannak felszerelve; különösen szertári felszerelése vidéki egyleteknél ritkítja párját; van 5 rendbeli gyönyörű fecskendője, két vizemelő s hajtó gépe, szerkocsik s a lábtók mindenféle neme, szívó és tömlőcsövek több száz láb hosszúságban; van 16 vízfordó szekere, mindezekhez pedig megfelelő számú cselédség s ló áll rendelkezésére; szóval összes szertári felszerelésük bizonytal 13—14,000 forint értéket képvisel. Ezeket kivül van villany-tűzjelző az avasi toronyból az örtanyára, hol 5 fizetéses tűzoltó s gépész alkalmaztatik.

Nem is lehet tehát másként, minthogy az ekként gazdagon felszerelt egylet, szakavatott igazgatás mellett, rövid működése daczára, általános elismerést vívott ki; mely áldásos működésében különben aránylag küzdött ki az érdem osztályrészét a „borsod-miskolci gőzmalom-egyesület tiszteit és munkáiból alakult gőzmalmi testvértűzoltó-egylet, mely Radványi István igazgató s főparancsnok ur szakértelmes vezérlete alatt s szintén kitünő felszerelése mellett, amannak méltó versenytársa.

Miskolcz város gratulálhat magának, mindkét tűzoltó-egyletét, miként mi is szívünkkel tesszük azt, azon óhajttással: bárha mi is oly helyzetben lehetnénk, saját tűzoltó-egyletünk felszerelésére nézve.

Előre bocsátottam az elmondottakat, azért, hogy Miskolcz város közönsége s polgárai részéről a rendezett zászlószentelési ovatiók kelően indokoltak tünjenek fel; s előre bocsátottam azért, hogy lássa saját közönségünk a miskolci tűzoltó-egylet és saját tűzoltó-egyletünk felszerelése közti óriási, nem is viszonyítható különbséget, s ehez képest mérlegelje saját tűzoltó-egyletének törekvéseit s ismerje fel, hogy saját érdekében a tűzoltó-egylet pártolása körül még mi a tenni valója.

A zászlószentelési ünnepélyek aug. 14-én vették kezdetüket, az érkező vendégek ünnepélyes fogadásával s elhelyezésével.

Megérkezvén a budapesti, kassai, egri, kézmárki, iglói, rozsnói, szilágy-somlyói, m-szigethi és sátoralja-ujhelyi önkéntes tűzoltó-egyletek küldöttségei, a szakaszokban felállított miskolci bajtársak által testvéri üdvözléssel s bajtársi előzenység melegségével fogadtattunk. A fényes egyleti ruházatban megjelent tűzoltók a szemre is kedvező benyomást tőnek. Ez és a felzajlott üdvözlések örömhangjai kötötték le a kint levő kíváncsi nagy közönség figyelmét, s a fogadás örömei közt vettük észre gróf Andrássy Gyula külügyminiszter ur férfiak alakját salon-kocsijában feltűnni, melyre szivből fakadó lelkes éljenekben törtünk ki, lelkesült éljenek nagyhazánkfiára úgy hisszük a legjobb benyomást tették, s bizonyára velünk együtt elmerengve hazánk szebb jövője felett, felillant lelkében Széchenyinek eme jóslata: „Magyarország nem volt, hanem lesz!“

Ezen kellemes intermezzo után kezdődött a tűzoltók elszállásolása; kit-kit saját házi gazdája vett által, s vitte a zászlókkal diszitett utcákon át családja körébe, hogy magyaros szivességgel ellássa s megvendégelje.

Mejegyzem még, hogy egyletünk legerősebben volt valamennyi más egylet közt képviselve, amennyiben Mecner Gyula fő-, ifj. Farkas Lajos és Dókus Gyula alparancsnokaink, Évva Kálmán s Stich Lajos osztályparancsnokaink kivül még 17 nyalka egyleti tag rukkolt ki; s mint tekintélyes küldöttség — már létszámmal is imponált.

Az út fáradalmait kedélyesen töltött családias ebédnél mihamar felejtve, tűzoltósan kicziczomáztunk, fentük, kentük magunkat, hogy siessünk d. u. 4 órakor az általános ismerkedési összejövetelre, s innen az 5 órakor kezdendő diszgyakorlatra.

Az ismerkedés a „Korona“ vendéglő kerti helyiségében történt, hol sokan jöttünk össze előbbi ismerőseinkkel, kiket ez alkalommal viszontlátni épen nem gondoltunk; s pár negyedórai időzést után egyletenként sorakozva indultunk a diszgyakorlat színhelyére: a megyeház előtti térségre, hol a működési tér már kötelekkel kimérve volt, s itt felállítottunk, várva a miskolci tűzoltó-egyletek megjelenését. Közönség ezernyi és ezernyi számban volt jelen, s az ablakok a szépnem által sűrűen foglaltak el.

Pont 5 órakor erős kúrthangok jelezték a tűzoltó-osztály közeledését, mely is az egyleti is-

tállómester elővágása mellett, élén Martin Károly főparancsnokával és segédtszűjével, kik szintén paripáikon jöttek, — megérkezett, s legottan tervszerűleg felállva, a gyakorlatot megkezdte.

A sürgős-forgás nagyszerű látványosságot nyújtott, ki-ki tette kötelességét; a vízemelő gépek a közeli Szinva folyóhoz voltak vezényelve, s működésbe hozatván, a kihuzott tömlő-csővek mint duzzadt erek hatalmasan lüktettek, hozva a tűzoltásnak életfeltételét: a vért, víz képében, s a tervszerint felállított fecskendők szívó csöveivel összeköttetésbe hozatván, alig 8—10 percnyi időköz alatt, az időközben megmászott emeletes házak tetőjén láttuk vigan szökelleni a hatalmas vizsugarakat, melyek keresztülkaszul záporosként borították a mentendő házak, épületek tetőjét.

Alig állott fel a miskolci önkéntes tűzoltó-egylet, ismét erős trombitaharsogás jelzé, hogy még nincs meg minden; s pár másodperc múlva Radványi főparancsnok vezérlete alatt robogva jelen meg a gözmalmi tűzoltó-egylet: molnárszürke egyenruházott legénysége legott felhasználva a számára fenahagyott térséget, gyorsasággal leszerel, s előbbiekkel kezét fogva, a legszebb öszhangzásban működik; s mi szemlélők csaknem kívántuk: hogy miért nem ég hát valósággal, hogy elolthatnák ezek a derék tűzoltók; de bir a nap égető sugarain s a szívünkben égő lelkesedésen kívül más tűz nem volt, ezt pedig legott hűteni s oltani kezdte egy, a hirtelen összekeveredett felhőből megereedt erős zápor, mely aztán hatalmasan megpaskolt mindnyájunkat.

A gyakorlat főszínhelye volt a kétemeletes megyeháznak megmászása, mely két horgas párkány s segély-létra alkalmazásával 6 perc alatt oldatott meg, 8—10 mászó által; kár, hogy a második horgas létra nem vágatott bé a II. emeleti ablakba, hanem kötelet húzatott fel; minek oka azonban — mint később értesültünk — a horgas létra rövidsége volt.

A párkány, s fedélletrák alkalmazása s általában a mászó munka minden mozzanata műszaki szempontból kifogás alá nem vehető korrektséggel hajtattot végre.

A vizsugarak a tetőkön vigan szökdeltek, midőn egyszerre felhangzott a kürt szava, jelezvén, a mászóknak a felszerelést. Néhány perc, s a szédítő magasságból mászóink mint evetek kusznak alá, ezután pillanat alatt készek levének a felszereléssel. Mehetünk haza.

A közönség azonban még nem széled; ugy látszik, hogy még vár valamit, s várakozásában nem is csalódik; egyszerre nagy trombitazaj hallatszik. nagy vész! nagy vész! több tűzoltó fennakadt a II-ik emeleten, életünk veszélyben forog: a baj nagy; itt lehet őzvegyek, árvák torognak szóban, a bajon segíteni kell. Nagy sürgős-forgás tűzoltóink közt, hajmeredve futnak a szerkocsihoz s kihuznak egy 60 láb hosszú, széles zsákot, mely ha tele lenne jó merino-gyapjuval, elég volna a tűzoltó-egylet részére posztónak — s a megszorult szegények kötelet eresztenek le, a zsákot felhuzzák,

megerősíjék, ezután egyenkint bebujva, egy rövid surló hang: zupp, zupp, — s a magasból szerencsén leérkeznek, mindnyájunk ámulatára, egy vén banyával együtt, kit a közönség kacajja között halásznak ki tűzoltóink a zsák redői közül, s ki szégyenkedve szalad tova. Ez a Széchenyi-féle göz-sikló második kiadása, azon különbséggel, hogy gőz nem kell hozzá.

Már szinte hittük, hogy elég lesz a jóból, s tűzoltóink csakugyan kezdenek rendezkedni, hogy elmenjenek, ismét nagy zaj — a kürtök nagy vészjelznek; nosza tűzoltóink mint a csirkék összefutnak, s egy a II-ik emeleten még visszamaradt társukat látják fenn esengeni, nem tud szegény lejőni segítségnek rajta.

Valószínűleg a miskolci honleányok által szőtt nyüstös vászonból készült ponyvát feszítenek ki, s megrémült barátunk a publicum sivalkodása közt kiáll a párkányra, egyet gondol — gedacht, gethan — s benne van a lepedőben. Mi pedig erősen megéljenezünk.

Ez volt a látványosság elégtételére. A diszgyakorlat befejezve; sorakozz indulj!

A vidéki egyletek előléptettek, s arcvonalat képezve, a miskolci s gözmalmi tűzoltók — Wasarezdek zenekarának hatalmas kísérete mellett — diszmenetben elléptettek, s mindnyáján a csörgő záporban siettünk haza.

Este 9 órakor fáklyászene a zászlóanya tiszteletére; érkezünk számosan, az idő kedvező, gyönyörű est; kezünkben égő fáklyákkal állunk a hullámzó néptömeg által körítve. Csim-bum! felhangzik a zenekar által rákezdett Rákóczy-induló: „tűzoltó indulj!” mi megyünk. A menet a tűzoltó őrtanyától indult ki, a város főutcáján végig, Lichtenstein József országyűlési képviselő ur lakására, kinek báj s női erényekben gazdag neje, szül. Darvas Melanie lett a zászlóanyasággal megtisztelve.

Megérkezve elhelyezkedünk, a zenekar egy gyönyörűt játszik, a bájos zászlóanya kinez, az éljének felhangzanak; ekkor kilép a sorból egy pelyhesarczu szöke tűzoltó, tiszteleg és beszél. Beszéde dicséretére vált, tűz, melegség, csinos bókók, s kerek mondatok; tetszett — megéljeneztük; de hogy is ne éljeneztük volna, hisz a kit illettek ott állott előttünk, megtestesülve bájaiban, szemeiben mint gyémánt ragyogott a lelkesedés s felmagasztosulás örömkönye.

Fiatl tűzoltótársunk Simcn ur, beszédét lelkesült éljenek s az ezred zenekar háromszoros tussa követte, miközben összenéznek a vidéki egyletek parancsnokai, ez még nem elég, a vidéki egyleteknek is üdvözölni kell a derék zászlóanyát, ez ugy illik, ennek meg kell lenni; hol vagy sátoralja-ujhelyi főparancsnok? állj elő, beszélj, akarsz vagy nem, muszáj! Főparancsnokunk szabadkozik, hogy ez kissé kényes feladat, csinálja a pesti. Ez mondja csinálja az ujhelyi. De a tus elhangzik, az ujhelyit szépen karon fogta a pesti meg az egri; akar nem akar — a sorból kiviszi: beszélj, hogy mit, az már a te gondod!

De a mi főparancsnokunk sem volt rest meg-

magába; egy bizalmas órában elmondá ezt Bélának.

—Hát szeret s nem vet meg engem, — kiáltott fel, elragadtatva. Béla röktön futott hozzá, hogy lábaihoz borulva köszönje ezt meg neki.

—Siess is véle minél előbb — kiáltott utánna nagybátyja — mert holnapután atyjával fürdőre megy.

A nap utópirja már ekkor halványodva bezsolt a végtelenbe. A nap nyugta, s a hold kelése közötti titkos homály állott be, mely feketébe öltöztetve a tárgyakat, azoknak csak homályos körrajzát hagyta meg.

Jolán fent a szobákban nem volt, a kertben öntözé virágait; Béla atyja utasítása folytán ide jött le hozzá.

—Igaz-e az — kérdé Béla — hogy kegyedék holnapután távozni akarnak e városból?

—Jól értesült, mert mi valóban akkor indulunk.

—Adjon hát engedélyt arra, hogy a hátralévő napokat nagysádek körében tölthessem el.

—Hát mikor tiltottuk ezt meg önnek?

—Hidje el, oly nehéz távozásába belenyugodom.

Jolán kezei önkénytelen egy rózsát kezdenek szaggatni.

—Nem találja különösnek ami találkozásunkat? folytatá Béla.

Nem értem önt.

—Igen, hogy a végzet, mely mindkettőnknek különkört jelölt ki, hol pálya futásunkat végezhesük, — most így összehozott bennünket; s így nekem megengedte, hogy oly napnak rendszerébe foroghassak, melynek sugárzata jóság s szeretet: és melytől oly sokan remélik boldogítottasukat.

—Képekben beszél s ez oly különösen jön ki önnek — szól Jolán mosolyogva, mialatt szive hangosan dobogott.

—Mint szeretném — szól folytatva Béla — ha azon vonzerő valahogy irányomban taszítóná ne válnék.

lógott az ércsisak forgója, s felhangzott a szó: mondott egy általános tetszéssel fogadott beszédet, s mi ujhelyiek, egy fővel magasodtunk: hiszen az minket igen közelről érdekelt!

Még egy zenedarab, azután indulj.

A fáklyászene után a korona kerti helyiségben tűzoltói társestély volt rendezve, hol összegyűlt minden tűzoltó, vegyítve a városi polgársággal.

Az est kedélyesen tölt el, számtalan pohárköszöntésekkel fűszerezve, melyek közt különösen tetszett főparancsnokunknak Volmann Alajos urra, a budapesti önkéntes tűzoltó-egylet helyettes főparancsnokára mondott köszöntője, ki erre válaszul, hatalmasan érvelt a tűzoltó intézmény mellett, s ismertette a tűzoltói kötelmeket. Felköszöntettek a miskolci főparancsnokok, alparancsnokok és a nemes város; de ki tudná elmondani mind ezek sorát! Jó későn mentünk aludni.

Másnap aug. 15-én d. e. 8 órakor diszmenetben vonultunk ki az összes tűzoltó-egyletek a zászlószentelés színhelyére: a gözmalmon tul eső szántóföldeken e célra különösen kerített szabadhelyre, melyen oltár volt készítve, tágas oldalhelyiségekkel, befogadására a hölgyvilágnak s az előkelőségeknek.

A zászlószentelés szokásos ünnepélyességgel: misemondás s a ref. püspök könyörgése által szenteltetett fel; közbe-közbe a miskolci dalárda énekelt kiváló darabokat. A szertartás végeztével a püspök átadta a zászlót az egyleti elnöknek, az a főparancsnoknak, ki lelkesítő beszédet tartva átadta a zászlótartónak, s a tűzoltó-osztály a zászló alá ünnepélyes fogadástétellel felelködött.

Az ünnepélynek csak egy hibája volt, t. i. hogy nagyon soká tartott, s a pokoli melegben sokat állottunk ki valamennyien. De hát így is szép volt, így is jó volt.

A zászló gyönyörű szép; szép, mint azon miskolci honleányok, kik spendirozták, s azon zászlóanya, ki védnökségét elfogadta, s gyönyörű szalagokkal felékesítette.

Legyen számos diadalok jelvénye!

Ismét egy mars hazafelé, s két órakor diszbed. De már erre iszunk egyet. Megrohantuk a sörházat, s a nap égetését lelocsoltuk — Dreher ur némethizlaló folyadékával.

A diszbeden 370 egyén volt; a hölgyvilág, s a minden rendű előkelőségek részvéte mellett.

Az ebédet a katonai zenekar exalt játéka fűszerezte, melynek derék karmestere kített magáért, s többszörösen megtapsoltatott; a kedélyeséget pedig válogatott toasztok élénkítették. A miskolciak kitétek magukért, az estélyen hagyták beszélni a vidékieket, az ebéden pedig maguk beszéltek. Volt vagy 12 rendű hivatalos toaszt, melybe csakugy beleékelte magát az egri főparancsnok Danilovics ur Német Bercki-féle derék toasztja. Éltették a királyt — szívvél lélekkel — ittünk aztán a zászlóanyáért, azután sorba mindenkiért; megéljeneztük Borsodmegye száját — Lévy József főjegyző urat, s azt mondtuk rá: könnyű nemi, mert ő költő; de hiába! elkell ismernünk, hogy szépen beszél.

Jolán megindulásában felelni sem tudott.

—Mégcsak azon körben vagyok, hol a derengő fény, kétségé teszi a haladást, alig láthatva az akadályokat, melyek a boldogság csillagához vezető utat ellepik. A csillagok szép ragyogása oly büvös, hogy közelében megszűnik minden akarat, csak végtelen gyöngédséggé válhatik. Óh szoljon, hogy teljesüljenek be reményeim!

Jolán arcán, édes öröm boldogsága sugárzott. E jelenet volt az, miről ábrándozott ébren, álmaiban; melynek gondolatára is kimondhatlan öröm hatotta át. Nem szólott semmit, csak Bélára szegezte büvös ragyogásu szemét, melyek képek lettek volna a legjózanabb fejet is megzavarni, kérdőleg: valjon a szív is érezte-e azt, mit mondott a nyelv, valjon hangját az igazi érzés remegtette-e meg?

—Jolán, Jolánka — kiáltott fel Béla, gyöngéden megszorítva a hölgy remegő kezét.

Hanem ekkor már nem állhatott ellent érzelmeinek... oda borult Béla keblére e szavakkal: —Istenem, hát lehetek már egyszer boldog én is?!... —

A boldog ifjak felett ragyogó csillagok, lelkökbé szent titkot susogtak. A csöndes estnek árnyelkei titokszerűn vették őket körül, szellem nyelven regélték nekik a szerelem szent szózatát. A virágok lombos fejeikkel némán bölintgattak feléjük, s a fák lombjaikkal hűsíték égő homlokukat.

Jolán atyja, a késedelmező ifjakhoz éppen e perczen érkezett. Örömkönnök gyűltek szemébe e jelenet megpillantásakor s néma elragadtatással szorítá keblére; hiszen az ő boldogságuk az övé is volt.

Egy hónap múlva Kados Jolánka Zöldessy Béláné lett, ki nem tudta eléggé áldani a végzetet, hogy kezéhez játszott egy igazi: kincset egy hú nőt, s szerető hitvest.

KAZINCZY LAJOS.

A „Zemplén” tárczája.

A feltalált kincs.

— Beszély. —

[Vége.]

V.

Béla betegségéből hetek multával felgyógyult. A fejére kapott seb mihamar behegedt, de ami szíven volt ütve, arra orvosságot csak az idő hozhatott. Szemeibe visszatért a fény, arczára a pir, de szíve még mindég fáj, sajgott. Azon egyének közzé tartozván, kiket a nem viszonzott vagy megsalt szerelem örüllté tenni, végzetekre fokozni képes, ez önkönnyelműsége által előidézett fájdalom mélyen sújtá. — Valamint a vihar által megrongált tölgyekre, éppen ugy Béla megromsolt kedélyére, a fel-felujuló lelki küzdelmek nem maradtak hatás nélkül. Csöndes búskomorság kezdett rágódni azon.

Óh mint gyűlölé most már Béla Heteinét, ki betegsége alatt a báróval csakugyan jegyet váltott; mily borzalommal gondolt azon órákra, melyeket egykor véle töltött. Mily elérhetlen magasságban állt felette jelenleg Jolán, e szelid bájos leányka, kinek szeretetreméltó kedélye, elevensége volt képes csak őt néha-néha elkomorító, csüggesztő mélaságából felrázni. Nem igyekezett többé az iránta való vonzódást álokoskodásokkal elcsitítani, sőt jól esett neki annak fellángolása.

Béla még nem tudta azt, hogy aggasztó betegségeben az ő kicsiny keze hűsítő forró homlokát, az ő gondos ápolása ragadá őt ki a halál révéből, mert a szemérmes leányka megkéré atyját s nagybátyját, hogy azt neki soha megne mondják.

De nagybátyja nemsokáig tartogatá e titkot

A kis Simon is ismét kitett magáért a pelyhes ajkakkal; szépen köszöntette fel a koszoru-leányokat, kívánt is nekik sok szépet; de én azt mondom, hogy vigyázzon, mert majd szaván fogják!

Délután kimentünk a lövöldébe. Estve grand-bál; sok nép, kevés kedv. Ugyanazért mi hamarosan elvonultunk, s kipihenni a két nap fáradsalmait ettettük magunkat a holnapi napra. Aug. 16-án reggeli vonattal — a m.-szigeti és sz.-somlyói bajtársakkal együtt kedélyesen időzve — szerencsésen hazakeresztünk.

Egyletünk egész felszerelése s ruházata kitűnt, s a létező fejelem általánost elismerést nyert, szóval különös figyelemhen részesültünk.

Fogadják azért a derék miskolcziak szives köszönetünket baráti fogadásukért; fogadják szerencsekívánatainkat! A viszontlátás Ujhelyben, ami zászlószentelésünkön.

Egy tüzoltó.

Közgazdaszat.

A buza nemesítésnek haszna egyes gazdaságokban s annak nemzetgazdasági fontossága.

[Folytatás és vége.]

Örvendetes tény ugyan, hogy a nemesítés tavaly óta kivülem több helyen megindított és bizton várható, hogy a bizalom feléledtével gyorsan és mindig több helyen fognak nemesítő telepek keletkezni, itt azonban még is több körülményt kell számba venni, jelesül:

1. minthogy mielőbb mennél több nemesítőmagra van szükség, a magánvállalkozás pedig az első években csak inkább saját szükségletének fedezésére fog dolgozni; a nagyobb mérvű azonnali előállítás a kormánynak kell kezdeményeznie;

2. minthogy mielőbb a siker a nemesítési eljárás okszerűségétől és hitelességétől feltételeztetik, a kormánynak mintatelepek kezelésére felügyeletet kell magának biztosítani;

3. minthogy a magánvállalkozók saját szükségletükön felül csak azon esetben fognak iskolázva nemesíteni, ha belterjesb miveletüknek költségei a vetőmagnak magas árán értékesítése által megtéríttetnek, mire az első években, míg a közönségben a jobb meggyőződés el nem terjed, kilátás kevés van, s minden nemesítő, ha azon esélynek marad kitéve, hogy sok fáradsággal és költséggel előállított fölös iskolamagját malmok számára kénytelen eladni, iskoláját oly mérvre fogja összeszorítani, hogy csupán saját vetőmag szükséglete legyen fedezve; a kormánynak a hiteles telepeken előállított nemesítőmagnak méltányos árú keletét biztosítani kell;

4. minthogy okszerűleg nem szabad a nemesítőknek bizonyos elért fokánál megállapodni, mert a megállapodás itt hanyatlás és mert a további nemesítés által elérhető természetből való lemondás szintén nemzetgazdasági veszteség: oly intézkedések szükségesek, melyek a nemesítés folytonos előhaladását biztosítsák.

Ennélfogva a kormánynak mielőbb legalább két állandó és biztos nemesítő telepnek létrejöttét kell eszközölnie, egyet hazánk al-, egyet felföldjén, melyeken a buza s egyuttal többi hazai terményeink is szabályszerűleg és a legnagyobb gondnal előhaladva nemesíthetnek. E telepek oly terjedelműek legyenek, hogy azokon a közönség szükségletére évenként összesen legalább 20,000 p. m. vetőmag állíthatassék.

E telepek kezelői a legnagyobb gondnal választandók meg, mert e téren a megbízhatatlanság milliókra menő veszteséget okozhat következményeiben az országnak. Állami alkalmaztatásuk nem tanácsos, mert az ipar terén a biztosított existenciájában szülő anyja szerint a hanyagság és gondatlanságnak. Legcélszerűbbnek látszik tehát a nemesítést teljesen megbízható magánvállalkozókra ruházni, két oldalú kötelezettséggel:

1. a vállalkozó tartozik a kormánynak felügyelete alatt meghatározott évsoron át, bizonyos területen, megállapítandó arányban, buzát és egyéb terményt, megszabott fölvelek szerint, évenként folytonosan előhaladva nemesíteni, s egész földterületét (a takarmánytáblák kivételével) a nemesítésre fordítani. Az összes nemesítési költségeket sajátjából fedezi.

2. A kormánynak köteles évenként az eljárás okszerűségét és az előállított vetőmag hitelességét megállapítani, és hitelesség esetén az előállított magnak $\frac{2}{3}$ részét aként előre megállapítandó áron átvenni, hogy ez ár évenként a pesti tőzsde szeptember-novemberi árainak átlagához a szerződésben előre megállapított arányban álljon.

A termésnek $\frac{1}{3}$ -adát neki meghagyandó azon esetre, ha a megállapított áron feljebb egyesek által lefoglaltatott; ellenkező esetben a kormánynak a magánvállalkozó által előállított magot $\frac{2}{3}$ részét aként előre megállapított áron átvenni, hogy ez ár évenként a pesti tőzsde szeptember-novemberi árainak átlagához a szerződésben előre megállapított arányban álljon.

Ez úton évenként 20,000 p. m. nemesítőmagnak előállítását biztosíthatja; az országnak ezen felüli szükségletét a bizalom feléledtével a magánipar fölösen fedezendő.

Harmadik akadály a nemesítés gyors elterjedésének a gazdaközönség, kivált alsó osztályának

indolenciájában rejlik, melynél fogva közvetlenül javára czélzó intézkedésekre is nehezen bírható s így a nemes mag beszerzésének fáradságától is idegenkedni fog.

Kényszer alkalmazni, mint alább kifejtendem, lehet ugyan, de nézetem szerint van mól annak elkerülésével is czélhoz jutni.

Hogy a telepektől szerződésileg átvett mag felhasználatlanul ne maradjon a kormány kezei közt, hanem a gazdaközönség által önkényt és szívesen átvéssék:

1. a kormánynak a nemesítés hiteles sikerét évenként és községenként, mint fenebb érintve volt; közhírré kell tennie;

2. évenként a vetőmagot az egyes községeknek a készlethez képest megküldenie, a mit munkaszaporítás nélkül a kormány közege átvételkor közvetlen a telep helyéről eszközölhet;

3. a községek előjáróit felelősség mellett kötelezni arra, hogy a nemes vetőmagot jól megrostált közönséges magért becséréljék, s az így bejött egyenmennyiségű közönséges magot községi költségen a megye alispánjához beküldjék, ki azt tömegesen elárverezve, annak árával a kormánynak beszámol;

4. egyes nagyobb gazdák megállapított áron, vagy szintén cserében közvetlen részesülhetnek a kívánt vetőmagnak.

Ha eként a közönségnek hite a nemes magnak nagyobb hozamképességében megerősítettik, a mit különben csakhamar a tapasztalás is elő fog segíteni; — ha továbbá a vetőmag mindenkinek egyszerűen kezébe adatik, és érte csere után nagyobb ár nem követeltetik, mint a mennyit saját termése ér: teljesen bizni lehet abban, hogy a telepektől átvett vetőmag felhasználatlanul nem marad.

Ezen javasolt kormány eljárásához nagyban hasonlít az, mellyel a nemes lovak tenyésztése országos áldozattal előmozdítottatik.

A költségtöbblet, mely a vetőmagnak drágább beszerzése és szétküldése folytán terhelendő az államot, képezi azon áldozatot, melyet az országnak gabonatermelése emeléseért kell hoznia, s melyért a lakosok anyagi jólétének elmaradhatlan gyarapodásában bő kárpótlást találанд.

Egy másik módja a vetőmag terjesztésének állhatna abban, hogy a telepektől átveendő magnak ára szétküldés költségével együtt a földadó után kivetendő pótlék alakjában az adóhivatalok által előleg gyűjtetnek egybe, s a mag községenként, a pótlékhoz aránylag, ingyen kiosztatnék.

Ez eljárás már kényszer foglalná ugyan magában, melynek alkalmazására csak a törvényhozás illetékes; de e kényszer sem áll példa nélkül. Eltekintve attól, hogy minden kiadást, melyet a közbiztonság és jólét fentartására és ápolására szolgáló államintézmények összege okoz, az államadó útján fedez, mely kényszeren alapszik, — csak egy újabb intézkedést említek, mely a külföld némely államában szintén kényszer útján, mint a közbiztonságnak egyik elismert jótékony intézménye, a lakosok teljes megelégedésére tartatik fenn, s ez az állami tűzbiztosítás.

Ezekben voltam bátor összefoglalni a buza-nemesítés országos hasznosítására vonatkozó igénytelen nézeteimet. — Zárókérdés legyen szabad még megjegyezni, hogy azon esetben, is ha a nemesítés ügye a javasolt intézkedések megtételére ez idő szerint teljesen megérettnek nem látszanék, az általa elérhető országos haszonnak több mint valószínűsége — szerény nézetem szerint — sürgősen követeli, hogy e nemesítésnek előnyei a létező nemesítő telepeknek helyszínein a kormány közegei által történendő szemlék és mérések alapján már a jövő 1875-ik évben hitelesen megállapíttassanak — az eredmény fogván képezni kiindulási alapját a kormány további eljárásnak.

MOKRY SÁMUEL.

E felterjesztésre a fennevezett ministeriumtól a békésmegyei gazdasági egyet elnökéhez a következő válasz érkezett:

„22878/1874. Bár az e részben kifejtett javaslatokat teljes figyelemre méltónak itélem, a tervezetének — czélirányos kiadásra üdvös befolyását nem vonom kétségbe, — tekintetbe véve, hogy az általa javaslatba hozott kormányintézkedések legjobb esetben is oly nagymérvű előleges kiadásokat vesznek igénybe, melynek jelenleg, kedvezőtlenre fordult pénzügyi viszonyaink közepette az ország anyagi erejét jóval felülmúlják, ezmeinek valószínűsítését nemcsak az idő szerint, de a közel jövőben sem helyezhetem kilátásba, és az egész ügynek foganatba vételét azon időpontig vagyok kénytelen halasztani, melyben az ily tetemes pénzáldozatokkal járó beruházások eszközölésére bővebb alappal fogunk rendelkezhetni.“

A sátoralja-ujhelyi választókerület választóközönségéhez

Ma az esti vonattal távozom, hogy mint képviselő az augusztus 28-ra összehívott országgyűlésen megjelenjek s kötelességemet teljesítem.

Távozva, szivemből mondom Istenhozzádot ti tisztelt választóknak összesen és egyenként.

Engedje a gondviselés, hogy hazafias vágyaink, reményeink teljesüljenek.

Ajánlom magamat nagybecsű bizalmukba, szeretetünkbe.

Igaz tisztelettel

Sátoralja-Ujhely, 1875. augusztus 26.

MECZNER GYULA

Különfélek.

A métermértékek ismertetése tárgyában tegnapi hirdetett magyarzó előadás elmaradt, miután a hallgatóságot csak három ember képviselte. Habár meg is van írva: tres faciunt collegium, mégis igazat adunk Kaszás tanárunk hogy e három hallgatónak nem tartott előadást. Fájdalom így megy nálunk minden; a bankalapítások és kiházasító vállalatok szédelgéseiből keserű tapasztalatok árán fölébredtünk ugyan, de azért érdekeink megóvására czélzó hasznos ismeretek után ma sem igen kapkodunk. Mintha halkan már a tömérdék panaszt, mely az új mértékek életbelépésekor minden harmadik ember ajkáról felfog hangzani, s még azokat is csalással fogják gyanúsítani, kiket addig lelkiismeretes embereknek tartottak; holott legtöbb kifakadás alapja ismereteik hiányában lesz föllehető. Lelekiismeretlen emberek bizonyára visszafognak élni a tudatlansággal, s ha sokszoros károsodások után végre is megismerkedünk a rendszerrel úgy ahogy, nem fogjuk eltagadhatni: hogy bizon itt is saját kárán tanult a magyar.

Lasztócson tegnap egy paraszt ember megölte feleségét, és pedig oly vadállati kegyetlenséggel, mely a bünkrónikákban ritkítja párját. A gyilkos elfogatott, s a vizsgálat ellene folyamatban van.

Színészeinkről kétheti működésük után most már elmondhatjuk, hogy Latabár óta nem volt jobb társulat városunkban, sőt még azt is elmerjük mondani, hogy egyes szereplők a közönségnek nagyobb elismerésével találkoznak, mint egykor azok, kik az operettek bölcsőkorában első rangú csillagok gyanánt szerepeltek a vidéken. Vezéry né minden tekintetben kedves jelenség. Megnyerő külseje benső értékével egysúlyban áll; egyik mint másik egyaránt vonz, hódít és lekötöztet. Bár nem nagy terjedelmű, de kellemesen csengő kristálytisza hangja, különösen a pianoknál, mint szimmez folyik le ajkáról, s jóllehet, uralomköre kizárólag az operettek mezején van kimérve, azért a népszimművekben is egészen helyén van, s dalaiba éppannyi magyarosságot, mint érzelmeket képes önteni. Méltó társa e téren Kápolnay, kivel szerepkörében alig mérközhetik bárki is a provincián, sőt — eltekintve az operátortól — a fővárosban is. Valódi tenorhős, a leg-tisztább meilhanglós, mely a fényponttól kezdve valamennyi árnyalatában átlátszó, s ezáltal oly kiücsöknek van birtokában, mely méltó arra nézve, hogy feltékenyen őrizze. Az operettekben még jól megállják helyüket Láng Etel erőteljes, szép orgánáll, nemkülönben Dálnoki és Szombathy, kik mellékszerepeiknek egyremásra derekasan megfelelnek. Megdicsérendő a kar is, mely elég összevágóan énekel, ami különben az ügyes és szakavatott karmester érdemeül róható fel. Drámai szakmában Sz. Hungary Margit a primadonna. Komoly törekvésű tehetséges színésznő, kinek jelenből ítélve, szép jövőt jósolhatunk a pályán, melyet hivatása jelölt számára, s amelyre ő alig pár éve egész rezignációval lépett. Átgondolt, minden álpáthoz nélküli játéka, melyel a lelki indulatok különféle fázisaiban mindig találólag s finomul markiroz, oly tulajdonok, melyek segítségével lassanként a művészet piedesztáljára emelkedhetik. Társalgási darabokban is nagyon helyén van, s csak több rutinera van szüksége, hogy e szakmában is a jelesebbek közé küzdje fel magát. Miklósy az igazgató, bár ritkán lép föl, s szerepekben tündöklök. Bánk bánban megmutatta, hogy szakmájának embere. Vezéry igazi jellemszínész, játékát sok tanulmány s művészi nyugalom jellemzik, minden lépése kiszámított s miadmellett természetes. A modern-drámák és salon társalgási darabokban kevés színész érheti utól a provincián. Pehérvary cselszövő szerepekben s a komikum terén mozog, s mint ilyen, használható jó tagja a társulatnak; szívesen látjuk továbbá Berzsenyit, Dálnokit, Szombathyt és Rónasékit vitézi, apa s burlész szerepeikben mindannyiszor; sőt a többi mellékszerepeltet is beválik az összevágó előadások keretébe, mint egy megragadó tájkép csoportjába a háttér elmosódott hegyei. Szóval a társulat személyzete az adott viszonyokhoz mérve a lehető legjobban van egybeállítva; úgy hogy csak gratulálhatunk Pécs város közönségének, mely a jövő téli időszakra Miklósy szintársulatát magának mondhatja. Részünkről pedig elismerésünket fejezzük ki az igazgató és társulatának, azért, hogy egyhangu, pegyhűdt életünket — habár rövid időre is — kiemelé a saison morte lidércnyomása alól, mely arra már hosszabb idő óta nehezedik.

Lapunk már össze levén állítva, habár rö-

viden kell, hogy megemlékezzünk a Vezérné jutalmára adott szombati előadásról, mely alkalommal a „Háromszéki leányok“ Szigligeti e jeles népszín-műve hozatott színré. A jutalmazandó művész iránti elismerésének igen szép jelét adá az itteni közönség tömeges megjelenésével, mely a színházat zsufolásig megtöltötte, s kedvencét már első megjelenésekor zajos ovatiókkal fogadta. A darab általában jól folyt le, s az itt-ott feltűnt kisebb hiányokat dusan kárpótolta Vezérné s Kápolnay gyönyörű népdalaik, melyek mindannyiszor szünni nem akaró tapsokra ragadták a közönséget. Ez alkalommal Vezérné tisztelői egy monstre koszorúval rótták le iránta való tiszteletüket, s mellé számtalanszor kihitták, bebizonyítandók, hogy az elismerésnek e stereotyp nemével is lehet úgy hatni, hogy az sokáig kedves visszaemlékezés tárgyát képezze az ünnepezt színműnél.

Dálnoki Gaál Gyula szeptember 1-én „Szerelme vadrózsái“ című, a pesti népszínházban is köztetszéssel fogadott énekes vigjátékot veszi jutalomjátékául, — egy bohózatos közjátékkal. Dálnoki helyes felfogása, szorgalmas színész, ki szerepeit mindannyiszor igyekezettel, sikerülten oldja meg. Reméljük azért, hogy közönségünk tömeges részvéte által méginkább ösztönt fog adni Miklósy társulata ez elsőrendű igyekvő tagjának.

Gróf Török kázméri kastélyába a múlt éjjel ismeretlen tettesek betörték s mintegy 60 ezer forint értékű különféle tárgyakat tolvajlottak el. A tettesek kézrekerítésére a hatóság már lépéseket tett.

(1) Iszoany tüzvész pusztított Vágáson f. hó 18-án déli 12 órakor. Elhamvadt 50 ház, több, még kicsépeletlen életművekkel tele volt gazdasági épületekkel együtt. A szerencsétlen károsultak között sokan vannak, kik csaknem a véginségre jutottak; amennyiben nem menthetvén ki házaikból mitsem, csupán a rajtuk levő ruházat s a felebaráti szeretet gyakorlása maradt számukra. — E száraz, szeles időben felette szükséges az éber őrködés, a pusztító elem által ez évben is már oly sokszor rémületbe ejtett városunkban is, nehogy egészen készületlenül találjon bennünket a vész, s a korai intézkedés hiánya miatt egy mint még eddig majd minden alkalommal történt, ésnélküli ide-oda hiábavaló futkározások s éktelen láрма által még nagyobb kétségbe ejtessék a lakosság nagy része; hanem legyen gondja a hatóságnak főképen arra, hogy mint más még kisebb helyeken is, tartassék a lakosságnál készletben legalább víz; így aztán ha a szerencsétlenség véletlenül beköszönt, nem lesznek kénytelenek tűzoltóink üres kupákkal rohanni a lángok közé, s csak lábbal eszközölni az oltást, amit bizonyára nem nagy készséggel teljesítenek; mert megtörtént már, hogy az égő épület melletti háztetőn levők a vízhiány miatt majdnem maguk is megégtek, miután a víz csak akkor érkezett, midőn már a mindent megélesztő elem szünni kezdett. — Azért tehát még szigorú rendelet nem tétetik közhírre a kapitányviz készletben tartása tárgyában: hasztalan minden törekvésük, áldozatra is kész önkéntes tűzoltóinknak!

Felhívás. Fölkérem azon jó barátaimat s ösmerőseimet, kik „Esti órákra“ című beszélygyűjteményem kiadhatását elősegítendő — gyűjtést vállalni szívesek voltak: miszerint a gyűjtő iverket a gyűjtés eredményével folyó évi szeptember 1-2-ig szíveskedjenek beküldeni, hogy így kellő mennyiségű példányokról gondoskodhassam. Tudatom emellett, hogy szeptember 10-ig még előfizethetni. Az előfizetési pénz S.-a.-Ujhelybe a „Zemplén“ szerkesztőségéhez küldendő. — FARKAS BERTALAN.

A sárospataki jogakadémia tanterve az 1875/6 iskolai évre. I-ső tanév első felében: bevezetés a jog- és államtudományokba, hetenként 2 órán; római jog, 8 órán; magyar alkotmány és jogtörténet, 7 órán. Második felében: római jog, hetenként 8 órán; európai jogtörténet 5 órán. II-ik tanév első felében: jogbölcselet, hetenként 5 órán; nemzetgazdaságtan 8 órán; magyar magánjog, 5 órán. Második felében: jogbölcselet,

hetenként 5 órán; magyar magánjog, 5 órán; magyar közjog, 6 órán.

Államtudományi szaktanfolyam. A tanév első felében: magyar közigazgatási jog, hetenként 5 órán; magyar állam statisztikája, tekintettel Ausztriára, 6 órán; egyházjog, 4 órán. A tanév második felében: alkotmány és kormányzati politika, hetenként 8 órán; pénzügytan, 3 órán; magyar pénzügyi törvények, 5 órán; egyházjog, 4 órán.

Jogtudományi szaktanfolyam. A tanév első felében: büntető jog, hetenként 5 órán; peres és perenkívüli eljárás, 5 órán; osztrák magánjog, 6 órán. A tanév második felében: büntető jog, hetenként 5 órán; peres és perenkívüli eljárás, 5 órán; váltó és kereskedelmi jog, 6 órán.

A jogtanulók kötelesek: 1. minden félévben hetenként legalább 20 órát hallgatni; 2. a tételes nemzetközi jogot, bányajogot, törvényszéki orvostant államszámviteltant és az európai államok statisztikáját bármely félévben hallgathatják, de ezekből is tartoznak előmeneteli jegyet felmutatni; 3. a bölcsészeti szak tantárgyaiból minden félévben tetszés szerint kötelesek egy tantárgyat rendesen hallgatni. Az iskolai év kezdete szeptember 1-ső napja.

A jogakadémiában következő tanérek működnek az 1875/6-ik iskolai évben: Emödy Dániel, hités ügyvéd, jogtanár 1863. óta, ez évi szakelnök; előadja a magyar magánjogot, peres és perenkívüli eljárást. Antal János, hités ügyvéd, jogtanár 1863. óta ez évi igazgató; előadja az osztrák magánjogot, váltó és kereskedelmi jogot, bányajogot, tételes nemzetközi jogot. Nemes Ferencz, rendes jogtanár 1863. óta; előadja a magyar közjogot, büntető jogot, magyar közigazgatási jogot. Dr. Szánthó Gyula rendes jogtanár; előadja a római jogot. Dr. Ballagi Géza, rendes jogtanár; előadja a jog- és államtudományokba való bevezetést, nemzetgazdaságot, alkotmány és kormányzati politikát, pénzügytant. Bacsoni Lajos, rendkívüli jogtanár; előadja európai államok statisztikáját magyar állam statisztikáját, tekint Ausztriára, magyar pénzügyi törvényeket, államszámviteltant. Orbán József, rendes bölcsészeti tanár 1863 óta; előadja a magyar alkotmány és jogtörténetet, európai jogtörténetet. Bihari Imre, rendes bölcsészeti tanár 1864 óta; előadja a jogbölcseletet. Wurga Lajos, rendes theologiai tanár; előadja az egyházjogot. Dr. Kun Zoltán, főisk. orvos; előadja a törvényszéki orvostant.

Hirdetmény. A zemplénmegyei lótenyésztés emelésére engedélyezett lótenyésztési jutalomdíjosztás f. évi szept. hó 8-án d. u. 3 órakor Sátoralja-Ujhelyben fog megtartatni, — mely alkalommal következő államdíjak lesznek kitűzve: I. Sikertől szopócsikóval bemutatott anyakanczák számára, melyek jól ápolat, egészséges és erőteljes állapotban vannak s a jó tenyészkancczák kellekeivel bírnak: első díj 8 darab magyar arany; második díj 6 darab magyar arany; harmadik díj 4 darab magyar arany; negyedik díj 3 darab magyar arany. II. Hároméves kanca-csikók számára, melyek kitünő tenyészképességet ígérnek: első díj 7 darab magyar arany; második díj 6 darab magyar arany; harmadik díj 4 darab magyar arany; negyedik díj 3 darab magyar arany. III. Tenyésztesre alkalmas és tíz éven alóli azon ménlovak számára, melyek már használatban vannak. És pedig 1-ször hat forint felül, egész tíz forintért fedező mére: első díj 4 darab magyar arany; második díj 3 darab magyar arany; harmadik díj 2 darab magyar arany. 2-ször hat forint és azon alól fedező mére: első díj 6 darab magyar arany; második díj 5 darab magyar arany; harmadik díj 4 darab magyar arany. Minden tekintetben kitünő mén és kanca-csikókat a kitűzött díjakból pályázaton kívül is jutalmazhat a díjosztó bizottság. Ezen államdíjakra pályázhat minden zemplénmegyei tenyésztő, ha községeljárói bizonyítvánnyal igazolhatja azt, hogy a szopócsikóval bemutatott anyakancza már a csikó születése előtt sajátja volt, vagy pedig, hogy a kiállított hároméves kanca-csikó egy, az ellés idejekor birtokában volt anyától származik és általa neveltetett. A pályázatból csak az angol telivér lovak van lak kizárva, —

minden egyéb fajú — akár nagyobb, akár kisebb tenyésztő által nevelt ló, az aranydíjakra kivétel nélkül pályázhat; ha azonban valamely menestulajdonos vagy bármely más díjnyertes pályázó a nyert aranydíjat a közügy érdekében a hely színén ujlag pályázat alá kívánna bocsátani, ugy kitüntetésül a díjak szerint fokozatosan osztályozott arany-, ezüst vagy bronz díszoklevelet fog nyerni. A bemutatott lovak megbírlása, valamint az odaitt díjak kiosztása is, egy e végre alakult vegyes szakbizottság által azonnal a hely színén fog eszközöltetni. Hogy a díjosztó bizottság kellő időben megtudhassa valamennyi pályázó ottlétét, köteles minden pályázó a kijelölt nap reggelén Sátoralja-Ujhelyben a helyhatóságnál jelentkezni, hol további utasítást nyerend. Kelt Budapesten, 1875. július hó 15-én. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. ministerium.

Színház. Szombaton augusztus 21-én „Faust“ bohózatos operette. Az ujhelyi színpad sokszor látta már e parodiát a közelebbi időben is, mindamellett csinos számú közönség gyűlt össze. Az énekrészek — a khórusnak itt-ott történt félreccapásait bele nem értve — jól sikerültek. A Vezérné, Láng Etel, Kápolnay és Szombathy által lejtátszott tréfás jelenetek correkten, s ügyesen folytak le; s sebes futamú áriákban meg volt a kellő harmonia. A mi a játék belbecsét illeti, Vezérné, mint máskor, ugy ez alkalommal is tetszős naivsággal s ügyes kacérsággal játszott; azonban kénytelenek vagyunk egy megjegyzést tenni: sokat veszít játéka az egyöntetű, nem természetes taghordozás miatt, mindig egy és ugyanazon plasztikai produkciók nagyon közönségesekké válnak a néző előtt. Pedig megvagyunk róla győződve, hogy ezek Vezérnének csak azért lettek megszokottakká, mert senkitől sem hallotta, hogy szokják le róluk. Kápolnay könnyű vérell, elevenen játszott. Szombathy jó ördög volt, szerepében találta magát, de véleményünk szerint nem jól maszkírozott. Láng Etel olyan ragaszkodó Mártha volt, mint aminőt a zápor sem moshat le még az ördög nyakáról se. A kiállítás elég csinos volt.

Vasárnap: „Falu rossza“ — mint halljuk — oly nagy számú közönség előtt, minőt egyszer-egyszer alig látott az ujhelyi improvizált színház. Az előadásról az a vélemény, hogy míg az énekrészek különösen sikerültek: addig a működő tagok alakításában sok hiány tűnt fel. A bakter s Finum Rózi nem voltak oly tipikus alakok, mint az író megteremtette, — pedig ezek a „Falu rossza“ lelke. Göndör Sándor, ugy halljuk, hogy Kápolnay még várakozáson felül személyítette. A valódi hangot csak Hunyady Margit találta volna el, ki drámai melegséggel találóan alakította Feledt Boriskát. Kedd: „Szerelmi varázsital“ összevágó előadás. Ezt megelőzőleg „Robin orvos.“ Vezéry (Garrick Dávid) alakítása nem közönséges volt; de nagy hiánynak mondható nála a fátyolozott hang. Vagy talán az nem mindig van ugy? Ezuttal Sz. Hunyady Margitot (Mari) is figyelmeztetjük: egyre, midőn mély érzésű drámai hangon beszél, kísértse meg egyik mondatnak elszavalása után a másikba simábbban átcsapni; ez szép tehetsége tökéletesbülésének bizonyára határozott jele leend; s rohamosabb átcsapást csak a nagyobb-szerű abnormikus kitéréseknél alkalmazza.

Szerda: „Egy szó az országgyűléshez.“ Sentations darab. Lassan, vontatva indul meg, a fejlődésnél mindinkább kielégítő. Hunyady Margit s Vezéry szép játékot fejtettek ki. Az előadás jól sikerült. Csütörtök: „Szép Helena“ a közönség meglegedésére folyt le. Az énekrészekben kellő összhangzat. Vezérné, Kápolnayt, Szombathyt, Láng Etelt s Rónaszékit zajos tapsokkal hivta ki a közönség. Igen mulatságos eredeti alakok voltak Szombathy (Chalchas) és Rónaszéki (Menelausz.) Rónaszékinek őszintén mondjuk: bagyja ő ott a szerelmes szereposztályt, s játszik Menelauszokat. F.

Felélő szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTHELEMÉR.

Sárospatakon, a Bodrog folyami híd déli oldalánál, a vízszabályozási országos védrendszer értelmében is megerősített, s őrlésre minden időbe alkalmas helyen, a vidék által keresett kompos malmok felállítási joga e folyó év **szeptember hó 6-án** reggeli 9 órakor Sáros-Nagy-Patak városházánál többet ígérés útján több évekre bérbe fog adatni; s bérleti kívánók tisztelettel meghívattak. Sáros-Nagy-Patak, 1875. július 29.

Somossy Imre,
Sárospatak városok közbirtokossági jegyzője.

Értesítés.

Kartársak, ügyfelek, s ösmerőseimmel tudatom: hogy közjegyzői állásomról leköszönve, az ügyvédi gyakorlatot Nagy-Mihályban tovább folytatandom. Nagy-Mihály, 1875. évi augusztus 26-án.

Füzesséry Miklós,
hites ügyvéd.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel: miszerint szept. hó 1-től kezdve táncztanításomat a „Diana“ termében megkezdem, a hol egyszerű-mind a beiratások is eszközölhetők.

Becses pártfogásért esdve — vagyok
S.-a.-Ujhelyben, 1875. évi aug. 27-én.

Mély tisztelettel

Rosenblum Izidor,
táncztanító.

Szülő eladás.

Egy 15 kapás jó karban levő szülő-birtok a kis-toronyai „Taj“ nevű hegyen, szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást nyerhetni

ÖRDÖGH MIHÁLY

ügyvéd úrnál S.-a.-Ujhelyben.

1-3

S.-a.-Ujhely. A „Zemplén“ nyomdája.

Hirdetmény.

Gróf Bombelles Lajos ő méltósága tulajdonát képező Karád uradalmi birtokában eddig Török Sámuel által bérben tartott haszonbérlet a jövő 1876. évi január 1-ső napjától kezdődő két egymásutáni évre bérbe adandó lévén; és pedig

1-ör: Karád helységében a húsméretési és korcsmáltatási kir. kisebb haszonvételi (regale) jog a korcsmaházzal együtt;

2-or: Karádon 2 százaz malom; és

3-or: Karád helységben, s az uradalmi birtok határában halásztati jog.

A haszonbérbe venni szándékozók felhivatnak, miszerint ajánlataikat — a 10% bánatpénzzel együtt — e f. 1875. évi szeptember 15-ikéig az érdekelt uradalom titkári hivatalához (Karád, Szent-Mária puszta u. p. Páczin) küldjék be, ahol is e h. bérletre vonatkozó minden felvilágosítást megszerezhetnek.

Barna Bertalan,
uradalmi megbízott.

2-3

Sátoralja

Előfizetés

Egész év
Félévre
Negyedévre

Bérmenny
csak írással
fogadandó
A kézirat

A nyilatkoztató
három határidő

Az ipar

De

feltétlenül

lassunk

sem a „szé-
k“ dem

de sőt az

lasztóker

litikai lét

donc! ug

lődi szab

átkozott

csak mi

Hiszen lá

álczázott

nevező,

képesek

mánypár

nehány

zöket fel

sára; h

érdekek

még ne

jövót s

ügyünk

az ipar

kisértés

nemzet

választá

osztályh

önmagn

iparlová

felhaszn

gondosl

tagjai a

viseli,

szorul

sára;

nélkül

magána

gyonpu

elverté

éppen

a polg

sarjadé

sok to

puhoz

által,

voltak

N

lasztók

közt u

rint va

esetleg

mely e

minde

hára v

után r

képvise

ügyér

pesek

dig pá

csak e

kat, d

sérle

anyag

nagy